

בש"פ 7323/14 - פאדי אבו נאג'י נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7323/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המערער: פאדי אבו נאג'י

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בחיפה (השופטת ת' שרון נתנאל) בעמ"ת
36140-10-14 מיום 24.10.14

בשם המערער: עו"ד תומר נוה

החלטה

א. בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטת ת' שרון נתנאל) בעמ"ת 36140-10-14 מיום 24.10.14, במסגרתה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בחיפה (השופט ד"ר ז' פלאח) במ"ת 7844-08-14, לשחרר את המבקש לחלופת מעצר. בית המשפט המחוזי החליט על מעצר המבקש עד תום ההליכים.

ב. ביום 7.8.14 הוגש לבית משפט השלום בחיפה כתב אישום כנגד המבקש ושניים נוספים, ובו ארבעה אישומים שונים, שניים מהם רלבנטיים למבקש. אישומים אלה מייחסים למבקש שתי עבירות של יצוא, יבוא, מסחר, הספקת סמים מסוכנים - עבירות לפי סעיף 13א+19 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973; ושתי עבירות של

קשירת קשר לפשע - עבירות לפי סעיף 499(א)(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי הנטען בכתב האישום, בשני מועדים שונים פגש המבקש בסוכן משטרתי סמוי ומכר לו סם מסוכן מסוג חשיש (בפעם הראשונה 92.80 גרם נטו ובפעם השנייה 95.75 גרם נטו), ובשתי הפעמים האלה קשר עמו קשר לפשע וסחר בסם מסוכן. למבקש הרשעות קודמות בגין עבירות סמים מסוג פשע, סחר בסמים, אלימות וקבלת דבר במרמה, שבמסגרתן ריצה מאסרים בפועל. כן, תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי של 7 חודשים שנגזר עליו במסגרת ת"פ 50424-5-10 בבית משפט השלום בנצרת.

ג. ביום ה-10.8.14 הוגשה לבית משפט השלום בחיפה מטעם המדינה בקשה למעצר המבקש עד תום ההליכים. במסגרת הדיון התבקש תסקיר מבחן; התסקיר לא המליץ על שחרור המבקש, ואף ציין כי הוא אינו בשל לחלופת מאסר של הליך גמילה, כיון שהוא לא היה בקשר עם גורמים טיפוליים טרם מעצרו, ואין כל אינדיקציה לגבי יכולתו לעמוד בגבולות במסגרת חלופה ולהפיק תועלת מהטיפול. בית משפט השלום, לאחר שקבע בהחלטה אחרת כי קיימות ראיות לכאורה שיש בהן פוטנציאל להרשעת המבקש והנאשמים הנוספים בכתב האישום, וכי קיימות עילות למעצרם והכל בהסכמת הצדדים, דחה את בקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים, וקבע כי חרף הנאמר בתסקיר, ישוחרר המבקש לחלופת מעצר בתנאי "מעצר בית" מלאים ב"בית חם" (מרכז גמילה בקריית אתא), בפיקוח נציגי "בית חם" ובערבויות; זאת, נוכח התרשמותו של בית המשפט מן המבקש, ונוכח הצהרת נציג מוסד הגמילה "בית חם" לפיה המבקש פנה אליהם לפני כשלושה חודשים כדי לעבור תהליך גמילה, תהליך אשר נגדע עקב מעצרו של המבקש בגין תיק זה.

ד. על החלטה זו של בית משפט השלום עררה המדינה לבית המשפט המחוזי. בהחלטתו ציין בית המשפט המחוזי, כי ביחס לעבירות סחר בסמים קמה חזקת מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, חזקה אשר לא רק שלא נסתרה בנידון דידן, אלא שהתחזקה נוכח הנסיבות; המדובר בשתי עבירות שונות, למבקש עבר פלילי ביחס לעבירות קשות, ואת שתי העבירות ביצע לכאורה כאשר תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי. כן, קבע בית המשפט כי השאלה האם יש לשחרר את המבקש לחלופת מעצר לשם גמילה מסמים, צריכה להיבחן על פי הלכת סויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה (2011)) בה נקבע כי ככלל המקום בהליך בו יש לשקול שליחה לטיפול וגמילה הוא שלב גזירת העונש וריצויו, ולא בשלב מעצרו של הנאשם למעט במצב בו מתקיימות נסיבות חריגות: א. כאשר הנאשם כבר החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר; ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה גבוה; ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי לתת מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהנאשם. בית המשפט בחן את הנסיבות שלפניו ומצא כי אף אחת מהן אינה מתקיימת בענייננו. לבסוף, בית המשפט ציין כי השוני שבין ההחלטה ביחס המבקש לבין ההחלטות ביחס לנאשמים הנוספים בכתב האישום, אשר לא נעצרו עד תום ההליכים, אינו עולה לכדי אפליה בין שווים אלא מדובר בהבחנה בין שונים, וזאת בין היתר נוכח עברו הפלילי של המבקש והעובדה שכנגדו תלוי ועומד מאסר על תנאי.

הבקשה

ה. כלפי החלטה זו מוגשת בקשת רשות הערר. המבקש טוען כי גם אם עבר על החוק, ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחרותו פחותה. עוד טוען המבקש כי נוכח חשיבותו של עקרון אחידות הענישה, טעה בית המשפט המחוזי בהחליטו כי המבקש ישהה במעצר עד תום ההליכים, בעוד ששני הנאשמים הנוספים עמו בכתב האישום שוחררו ממעצר. כן, טוען המבקש כי שני התנאים האחרונים בהלכת סויסה מתקיימים בענייננו, שכן קיים פוטנציאל גבוה להצלחת הליך הגמילה, והחלופה המוצעת ב"בית חם" יכולה לתת מענה הולם למסוכנות הנשקפת. לבסוף, טוען המבקש כי הוא נתון בתנאי מעצר קשים, ונוכח העובדה שהתיק בעניינו עוד עשוי להתנהל זמן רב, אין זה מידתי להשאירו במעצר.

ו. לאחר עיון בבקשה לא אוכל להיעתר לה. כידוע רשות ערר בגלגול שלישי אינה ניתנת אלא במשורה (בש"פ 5702/11 צופי נ' מדינת ישראל (2001); בש"פ 5972/01 מזור נ' מדינת ישראל (2011)). אכן, נוכח המאטריה בה מדובר - חירותו של אדם - אין מחילים במקרים מעין אלו את הלכות הגלגול השלישי באופן דווקני, ואולם, קביעת המחוקק כי מדובר בבקשת רשות, מלמדת כי הענקתה לא תהפוך דבר שבשגרה (ראו בש"פ 5971/11 פלוני נ' מדינת ישראל (2011); בש"פ 4202/11 לוקצקי נ' מדינת ישראל (2011)). בנסיבות המקרה שבעניינינו, סבורני כי אין מקום להיעתר לבקשה, שכן אינה מעלה שאלה משפטית בעלת חשיבות, ואף אין מדובר בנסיבות המצדיקות היענות לבקשה מטעמים של צדק. בכך שבית המשפט המחוזי שינה את קביעותיו של בית משפט השלום, אין כדי להצדיק מתן רשות ערעור.

ז. ולגופו של עניין - מן ההחלטות שניתנו נלמדת כי המדובר במי שכבר הורשע בעבר בעבירות של סמים, ולחובתו תלוי ועומד מאסר על תנאי בעבירות סמים. לעניין מעצר, "מפלס החשדנות" עולה כאשר מדובר במי שחטא בעבירה ושנה בה (בש"פ 4967/14 אבו מוך נ' מדינת ישראל (2014)); לא כל שכן סחר בסמים, המגבש עילת מעצר שבדין, שהגישה לגביו, גם בדיני המעצרים, היא של בית שמאי. תרופתו של המבקש היא כי המשפט יסתיים מהרה וככל שיושת מאסר (ואיני נוטע כמובן כל מסמרות בעניין), יוכל השיקום להיעשות במאסר, אם ירצה בכך המבקש.

ח. אין בידי איפוא להיעתר לבקשה.

ניתנה היום, י"א בחשון התשע"ה (4.11.2014).

שׁוֹפֵט